

[Justitsministeren]

Nærpolitiet indebærer, at muligheden for at løse mange af de spørgsmål af politimæssig betydning, der kan opstå i hverdagen, kan forbedres. Nærpolitiet medvirker til, at forskellige spørgsmål kan løses ved en direkte og uformel drøftelse mellem den enkelte polititjenestemand og borgeren, og at politiets kriminalpræventive arbejde prioriteres højt.

Baggrunden for iværksættelsen af nærpoltiforsøg har været en erkendelse af et voksende behov for, at politiet kommer »på gaden«. Selv om politikredsreformen i 1973 styrkede politiets effektivitet væsentligt, har det betydning ikke mindst for den tryghed, som lokale borgere og handlende ønsker i hverdagen, at politiet ikke blot kører forbi i patruljevognen, men at politiet også færdes bl.a. til fods i de lokale områder. Ved at knytte politiet tæt til lokale områder skabes forbedrede muligheder for en smidig løsning af mange politimæssige spørgsmål, både for borgerne, der har let ved at komme i kontakt med politiet i deres eget område, og for politiet, der får et nøje kendskab til de lokale beboere og handlende i området. Opførelsen af politigården i Glostrup med to nærpoltistationer i henholdsvis Høje-Tåstrup og Brøndby skal blandt andet ses på denne baggrund.

Nærpoliti er oprettet som en forsøgsordning i nogle politikredse fordelt over hele landet. Således er der oprettet nærpoliti i København, Hvidovre, Odense, Svendborg, Ålborg, Løgstør, Ringkøbing, Århus og Haderslev politikredse. Hensigten er, at forsøgsordningen skal danne grundlag for, at nærpoliti senere kan oprettes over hele landet.

6.7. Som tidligere nævnt præger den almindelige udvikling i samfundet omfanget og indholdet af de opgaver, som politiet har pligt til at varetage. Som eksempel på sådanne opgaver kan nævnes begivenheder, som gør det nødvendigt, at politiet som led i politiarbejdet må foretage mere omfattende anholdelser. I den forbindelse må det fremhæves, at pligten til at overholde gældende love og bestemmelser – og politiets pligt til at påse overholdelsen og til at skride ind i tilfælde af overtrædelse – også gælder i situationer, hvor lovovertrædelsen måtte være begået i sammenhæng med demonstrationer og lignende.

Spørgsmålet om anvendelse af de såkaldte masseanholdelser har på baggrund af en række konkrete sager givet anledning til debat. Spørgsmålet har bl.a. været taget op i folketingets retsudvalg, og jeg gav i forbindelse med et samråd med retsudvalget den 25. maj 1984 vedrørende anholdelserne i forbindelse med den såkaldte Kulørte Klat-demonstration den 4. maj 1984 tilsagn om, at jeg ville tage en drøftelse med politiet og anklagemyndigheden om spørgsmålet.

Jeg har i overensstemmelse hermed den 13. juni 1984 drøftet spørgsmålet med rigsadvokaten, politidirektøren i København og formanden for Foreningen af Politimestre i Danmark. I forlængelse af dette møde har rigsadvokaten, politidirektøren i København og formanden for Foreningen af Politimestre i Danmark drøftet spørgsmålet om de fremtidige retningslinier på dette område. I forbindelse med disse drøftelser har politiet og anklagemyndigheden givet udtryk for, at den beslutning om påtaleopgivelse, som anklagemyndigheden havde truffet i Kulørte Klat-sagen, var en konkret afgørelse, der var begrundet med, at der efter anklagemyndighedens opfattelse forelå et bevisgrundlag, der var utilstrækkeligt til at pålægge ansvar efter straffelovens § 134 a (om bl.a. grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted). Afgørelsen var ikke udtryk for, at § 134 a ikke kan anvendes ved optøjer i forbindelse med demonstrationstog, og anklagemyndigheden og politiet er enige om, at der er behov for at afprøve rækkevidden af bestemmelsen ved i givet fald at indbringe egnede sager for retten.

Anholdelser i en situation som den, der forelå, er efter politiets og anklagemyndighedens opfattelse klart berettigede og nødvendige, og der er derfor enighed mellem politiet og anklagemyndigheden om, at krav på erstatning fra anholdte, der har deltaget i den omhandlede demonstration, ikke kan imødekommes, men må indbringes for retten med henvisning til, at de pågældende selv har givet anledning til anholdelsen.

Politiet bør naturligvis altid nøje overveje, om det er påkrævet at iværksætte anholdelse. Efter min opfattelse gælder dette ikke mindst, hvor politiindsatsen vil indebære anholdelse af flere personer i forbindelse med f.eks. demonstrationer. Såfremt der begås handlinger, som klart ligger uden for de ge-